

SAMTALERI LÆRERVEJLEDNING

LEKTION 4 – AFSLUTNING

Før man går i gang med denne lektion er det nødvendigt at læse den generelle lærervejledning der forklarer undervisningskonceptet.

Denne lektion handler om at *afslutte en samtale*. Hvilke udtryk kan man bruge når man er ved at afrunde en samtale? Og hvordan kan man signalere til sin samtalepartner, at man er på vej videre?

Lektionen har fokus på forskellige måder man kan gøre dette på. Optagelser af telefonsamtaler illustrerer almindelige samtaleafslutninger.

Opgave 1 viser tre samtalesekvenser mellem Bolette og hendes mor. Den første samtale er et kort standardeksempel på en afslutning, hvorefter de næste sekvenser viser længere udvekslinger. I alle sekvenser er der fokus på **afslutningstræk** (udtryk der leder samtalen hen mod en afslutning) og **faste udtryk** (hyppige talesprogs vendinger).

Lærervejledningen består af en detaljeret oversigt over de afslutningstræk og faste udtryk der optræder. Det er ikke meningen at det hele bliver gennemgået, men at underviseren vælger fra de forskellige skemaer og belyser, hvordan udtrykkene bruges.

I **Opgave 2** skal kursisterne matche forskellige afslutningsudtryk med deres samtalebidder. Se mere længere nede.

Læringsmål

Efter denne lektion skal kursisterne:

- kunne identificere og bruge almindelige afslutningsudtryk
- vide hvordan man kan afslutte en samtale på dansk

SAMTALERI LÆRERVEJLEDNING
LEKTION 4 – AFSLUTNING

Dias 1 (l. 102-111)

Mor og Bolette taler i telefon. Bolette lægger op til at afslutte opkaldet i l. 102. Holdet skal komme med bud på hvad Mor kan svare.

Samtalestop	Spørgsmål til holdet		
l. 102	Hvordan kan Mor svare?		
	afslutningstræk/faste udtryk		Funktion/betydning
	l. 102	Jeg vil smutte igen At smutte	Begynder at afslutte samtalen At gå sin vej

Mor anerkender Bolettes afslutning (*jah, bare i orden skat*) hvorefter Bolette markerer hvornår de ses igen (*vi snakkes ved mor*). Denne ytring er vigtig – den optræder næsten altid i afslutninger. Holdet skal igen regne ud hvad Mor svarer.

Samtalestop	Spørgsmål til holdet		
l. 107	Hvad gør Bolette i l. 107? (svar: sikrer sig hvornår de ses igen)		
	Hvordan kan Mor svare på dette?		
	afslutningstræk/faste udtryk		Funktion/betydning
	l. 106	Bare i orden	Helt fint
	l. 107	Vi snakkes ved	Typisk afslutningsmarkør. Markerer hvornår personerne ses igen.

Mor accepterer igen Bolettes afslutning (*ja det gør vi*) og så kommer de endelige hilsner. (*ja hej, hej*). Pointér at afslutningssekvensen starter i l. 102 og indeholder de nødvendige trin der leder op til de sidste hilsner i l. 110-111.

Samtalestop	Spørgsmål til holdet		
l. 111	Hvordan svarer Mor i l. 109? (svar: <i>ja det gør vi</i>)		
	Hvordan slutter telefonopkaldet? (svar: <i>ja hej, hej</i>)		
	Afslutningstræk/faste udtryk		Funktion/betydning
	l. 109	Ja det gør vi	Standardsvar på 'vi snakkes ved'
	l. 110	Ja hej	Endelige hilsner
	l. 111	Hej	

SAMTALERI LÆRERVEJLEDNING
LEKTION 4 – AFSLUTNING

Dias 2 (I. 358-370)

Mor og Bolette taler i telefon. Mor begynder de afsluttende bemærkninger i l. 358-59 (*yes yes, nu vil jeg snart til at køre*). Holdet skal identificere disse udtryk. I l. 361 beder Bolette Mor om at hilse – holdet skal gætte på hvad Mor svarer på dette. Pointér også at dette er en meget typisk afslutningsmarkør på dansk.

Samtalestop	Spørgsmål til holdet		
I. 362	Hvordan afslutter Mor samtalen? (svar: <i>yes yes, nu vil jeg snart til at køre</i>)		
	Hvordan svarer Mor i l. 363?		
	afslutningstræk/faste udtryk		Funktion/betydning
	I. 359	Nu vil jeg snart til at køre	Begynder at afslutte samtalen
	I. 361	Men du må hilse	Typisk afslutningsmarkør

I l. 363 lover Mor at hun nok skal hilse hvorefter hun nævner at hun har nogle penge til Bolette (l. 365). Dette gøres for nævne noget Mor ikke nåede at sige i løbet af en egentlige samtale. Dette sker også ofte under en samtaleafslutning. Holdet skal forklare hvorfor hun nævner pengene nu. Bagefter sikrer Mor sig at hvornår de ses/snakkes igen (*vi snakkes ikk o'*). Igen skal holdet regne ud hvad Bolette kan svare.

Samtalestop	Spørgsmål til holdet		
I. 367	Hvorfor nævner hun penge her? (svar: fordi hun ikke nåede at snakke om det før)		
	Hvordan afslutter Mor i l. 367? (svar: sikrer sig hvornår de ses igen)		
	Hvad kan Bolette svare?		
	afslutningstræk/faste udtryk		Funktion/betydning
	I. 367	Vi snakkes Ikk o'	Typisk afslutningsmarkør Anmodning om bekræftelse

Bolette svarer positivt i l. 369 (*det gør vi*) hvorefter Mor runder af (*det er godt, hej*). Underviser kan forklare kopuladroppet i l. 369.

Samtalestop	afslutningstræk/faste udtryk		Funktion/betydning
I. 370	I. 369	Det er godt	Typisk afslutningsmarkør Kopulaet <i>er</i> undlades

SAMTALERI LÆRERVEJLEDNING
LEKTION 4 – AFSLUTNING

Dias 3-4 (l. 79-100)

Mor og Bolette har lige snakket om indkøb, derfor spørger Bolette i l. 80 om der er andet der mangler (på indkøbslisten). Dette gøres som en start til at runde samtalen af. Holdet skal forklare hvorfor dette er en afslutning.

Mor svarer for sjov i l. 83 (*øh en halv million*). Holdet skal identificere dette som en joke og gætte på hvad Bolette svarer. Fatter hun joken?

Samtalestop	Spørgsmål til holdet	
l. 83	Hvorfor er l. 80 en afslutning?	(svar: fordi det er det sidste på listen og man bagefter kan sige farvel)
	Hvad gør Mor i l. 83?	(svar: laver en joke)
	Hvordan tror I Bolette svarer?	

Bolette spiller med på joken (l. 85) som fortsætter indtil l. 94. Bolettes ytring (l. 94) *men det kigger jeg lige på* er med til at afslutte joken hvorefter den egentlige samtaleafslutning kan fortsætte. Holdet skal identificere hvornår joken slutter og hvordan man kan se det.

I l. 96 nævner Bolette hvornår de ses igen (*jamen øh vi ses om lidt mor*). Holdet skal regne ud hvad Mor kan svare.

Samtalestop	Spørgsmål til holdet		
l. 94	Hvornår slutter joken?		(svar: l. 94)
	Hvordan kan man se det?		(svar: Bolette nævner hvornår de ses igen, l. 96)
	Hvordan kan Mor svare?		
	afslutningstræk/faste udtryk		Funktion/betydning
	l. 89	Jojo	Nægtende pga. l. 88 (ja kunne du <i>ikke</i>)

Mor accepterer i l. 97 (*okay*) og der følger de endelige hilsner (*ja hej, hej*).

Samtalestop	afslutningstræk/faste udtryk		Funktion/betydning
l. 100	l. 99	Ja hej	Endelige hilsner
	l. 100	Hej	

SAMTALERI LÆRERVEJLEDNING
LEKTION 4 – AFSLUTNING

Opgave 2 – Matchingøvelser

I denne øvelse skal kursisterne matche afslutningsytringer med deres respektive samtalebidder.

Underviseren uddeler arkene med de seks ytringer i de blå bobler og de seks samtalebidder.

Kursisterne skal nu 2 og 2 matche ytringerne med samtalebidderne.

Efter at alle har matchet åbner underviser PP-præsentationen 'Lektion 4 – Matchingøvelser'.

OBS: Her skal der hurtigt åbnes som Slide Show så svarene ikke bliver vist med det samme.

Ved et tryk på mellemrumstasten afspilles første del af samtalen (indtil den manglende ytring). Herefter giver kursisterne deres bud på hvilken afslutningsytring der passer ind. Ved endnu et tryk på mellemrumstasten afspilles resten af samtalen inklusiv den manglende ytring (**med rød skrift**).